

Lengte

18 km

Start- en eindpunt

parkeerplaats Rielsedijk 9
Rielsedijk 9
5051 PG Goirle

Openbaar vervoer

Buslijn 132 Arriva,
Tilburg - Breda. Bushalte
Dorpsplein Riel. 800 meter
naar startpunt op
parkeerplaats aan de
Rielsedijk.

Parkeren

Parkeerplaats Rielsedijk
9, 5051 PG Goirle. Alleen
bereikbaar vanuit Riel!!

Horeca

Onderweg is geen horeca!
Net over de Nederlands -
Belgische grens is Aarle IJls,
Aarle 80, B - 2382 Poppel.
Op enkele punten onderweg
zijn banken en
picknickplaatsen ingericht.

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

30-01-2024

Hart van Brabant

Deze rondwandeling voert ons vanaf de parkeerplaats in het buitengebied van Riel naar het Riels Laag met het beekdal van de Oude Leij. Langs poosplekken en over de Oude Leij gaat de route via het buurtschap Looienhoek door het bosgebied van de Brakelse Heide langs het verdwenen buurtschap Leeuwkoneik naar Landgoed De Hoevens met zijn natuurbegraafplaats. Over de Goorstraat wandelen we naar Landgoed Het Ooijevaarsnest waar we op de oever van de Oude Leij zuidwaarts de route langs de Belgische grens richting het buurtschap Aarle volgen. Dan gaat noordwaarts langs de oostkant van Landgoed Het Ooijevaarsnest en steken we door langs het Halve maan ven naar het dal van de Oude Leij met vogelkijkhut Tapsmoer. Nu komen we op naar de Regte Heide langs de verschillende grafheuvels om over het uitgestrekte heidegebied en langs de bosrand terug te keren naar het startpunt aan de Rielsedijk.

Routebeschrijving verloopt via knooppunten van het Wandelroutenetwerk VisitBrabant:
28 - 32 - 22 - 23 - 24 - 24 - 25 - 59 - 58 - 43 - 95 42 - 40 - 31 - 52 - 51 - 55 - 56 - 01 29

Routebeschrijving

1 De rondwandeling vertrekt vanaf de parkeerplaats aan de Rielsedijk ongeveer een kilometer buiten Riel in de richting van Goirle. We kiezen voor het brede bospad dat in zuidelijke richting loopt lang het bosgebied dat op de topografische kaart vermeld staat als Aesvoorde. Aangekomen bij de eerste gelegenheid om naar rechts te gaan, pikken we de groengele markering van het wandelrouten netwerk op en bereiken even verderop KNP28. Hier wandelen we naar rechts over de Aesvoortsedijk tot aan KNP32. Hier bij KNP32 gaat de route naar links en we passeren een drietal arduinen zitelementen, die onderdeel uitmaken van een groot aantal poosplaatsen in het grensgebied met België. We komen in het beekdal van de Oude Leij en steken de Oude Leij over. De route gaat naar links door het Riels Laag. Na goed 500 meter leidt de groengele markering van het wandelroute netwerk ons naar rechts komen we door het open landschap aan de Oude Tilburgse Baan bij KNP22. We steken recht over om over het halfverharde pad richting het buurtschap Looienhoek te wandelen. Bij KNP23 slaan we linksaf de Koestraat in tot we op de splitsing met de Akkerweg staan. We volgen de Akkerweg en houden bij KNP24 links aan tot we op een viersprong met de Oude Tilburgse Baan staan. Hier bij het wegwijkpunt met bankje staat opnieuw KNP24. We wandelen even naar rechts richting KNP25 om dan direct schuin links de onverharde Berkendreef in te slaan. Op de Berkendreef nemen we de eerste mogelijkheid naar rechts met zicht op een beukenlaantje. Het bospad volgend gaan we op de kruising naar links en volgen hier de groengele markering van het wandelrouten netwerk tot aan KNP25, opnieuw op de Berkendreef.

2 Vanaf KNP25 volgen we de Berkendreef tot op het kruispunt van bospaden bij KNP59, waar we op dit knooppunt rechtdoor wandelen richting KNP58. De route verloopt door het gebied waar tot aan het einde van WOII het buurtschap Leeuwkeneik heeft gelegen. Voorbij het vennetje bij KNP58 wandelen we rechtsaf richting KNP43 en komen op het Landgoed De Hoevens, een oud cultuurland

met een afwisseling van bolle akkers, houtwallen en bospercelen waar lanen het gebied doorsnijden. We volgen het onverharde pad tot we na het hek aan de toegang tot Natuurbegraafplaats De Hoevens komen. Onze Route gaat hier naar rechts en door het laantje komen we aan KNP43. We worden naar links geleid en door het hek betreden we de natuurbegraafplaats. Even verderop verlaten we de begraafplaats rechtsaf en staan we op de onverharde Kruisbaan, die we naar links vervolgen. We bereiken de viersprong van Kruisbaan met Schellestraat, Boslust en Goorstraat bij KNP95. Hier bij het informatiebord vervolgen we onze wandeling naar links over de Goorstraat, een brede onverharde weg die vanuit Alphen langs Landgoed De Hoevens en het verderop gelegen Landgoed Het Ooijevaarsnest oostwaarts naar Goirle loopt. We passeren Hoeve Nuweleynde, de oudste boerderij van Alphen. Verderop als de Goorstraat een flauwe bocht naar links maakt, wandelen we rechtsaf bij de markering Opengesteld Gebied langs een weiland en komen uit bij een bankje dat uitkijkt over een waterpoel. Links af lopen we de brede beukenlaan uit tot op de T-splitsing om daar nogmaals links af te slaan en uiteindelijk weer op de Goorstraat uit te komen. Naar rechts steken we de Oude Leij over en komen bij KNP42 nog voor oude hoeve van Landgoed Het Ooijevaarsnest.

3 Bij KNP42 gaat de route naar rechts door de voetgangerssluis het bosgebied van Landgoed Het Ooijevaarsnest te betreden. Over het bospad langs de Oude Leij komen we aan KNP40 en de Nederlands-Belgische! Linksaf langs de grens gaat het naar KNP31, vanwaar we linksaf en rechtsaf door het bosgebied en open weidegebied naar KNP52 wandelen. Als we even rechtdoor lopen komen we op het fietspad van Nieuwkerk naar Bedaf, de Aalsedijk, met uitzicht op het net over de Nederlands-Belgische grens gelegen buurtschap Aarle. Naar links komen we snel aan KNP51 met grote rustbank, een ideale plek voor een pauze. Hier wandelen we noordwaarts over de onverharde Aerleseweg langs de oostzijde van Landgoed Het Ooijevaarsnest naar het

Nieuwkerksbaantje. Aan de overzijde van het Nieuwkerksbaantje vervolgen we onze wandelroute langs de groengele markering van het wandelrouten netwerk tot de eerste gelegenheid naar rechts. Hier slaan we in en komen verderop met de bocht naar links langs het Halve Maan ven. Op de kruising van bospaden wijst de groengele markering naar links en we volgen het bospad, dat op de kaart vermeld wordt als de Pappenmoeren. Op de volgende viersprong aangekomen gaan we naar rechts en kiezen op de onduidelijke driesprong voor het pad dat ons even scherp links leidt en dan meteen rechtsaf in westelijke richting langs de eerste van een aantal prehistorische grafheuvels in dit gebied leidt. De gebeeldhouwde bronzen infozuil laat zien dat de Regte Heide niet alleen landschappelijk, maar ook cultuurhistorisch van groot belang is. Voorbij deze eerste prehistorische grafheuvel komen we op de Aerschotsedijk met prachtig uitzicht over het beekdal van de Oude Leij. Even naar rechts bereiken we dan aan de linkerzijde vogelkijkhut 'Tapsmoer'.

4 We laten de vogelkijkhut achter ons en wandelen naar KNP55 linksaf op de kruising van bospaden. Verder wandelend staan we dan op de échte heide: de Regte Heide, gelegen op een brede dekzandrug, die de waterscheiding vormt tussen de Oude Leij in het westen en de Poppelsche Leij in het oosten. Vanaf KNP56 gaat de route linksaf dwars over de heide naar KNP01 bij een zestal grafheuvels uit de Vroege en Midden Bronstijd (circa 1700 tot 1000 vóór Christus), die in een naar het westen gekeerde boog liggen aan de rand van het heidegebied. Ook hier geeft een infopaal informatie over deze cultplek. Vanaf KNP01 wandelen we enkele tientallen meters richting KNP30 tot aan de eerste kruising. Wij gaan naar links en wandelen tot op de volgende kruising, waar we rechts af het zandpad (Brakelsepad) inslaan in noordelijke richting met het heidegebied aan onze rechterzijde en bomenerij links. Na goed 500 meter als het bosgebied begint slaan we rechtsaf en pikken opnieuw de groengele markering van het wandelrouten netwerk op en struinen door het noordelijk deel van het heidegebied naar KNP29. Nu is het nog een kleine kilometer naar het startpunt op de parkeerplaats aan de Rielsedijk. Hiervoor moeten we het laatste deel nog over de heide in noordelijke richting om dan in het bos linksaf slaande de parkeerplaats te bereiken.

Omgevingsinformatie

Het Riels Laag

Het beekdal van de Oude Leij vormt vanaf de Regte Heide tot Landgoed het Ooijevaarsnest over een lengte van 5 kilometer de grens van het natuurgebied Riels Laag. Het is gelegen tussen een licht golvende dekzandlandschap waarin hier en daar lage duingebiedjes voorkomen. Dit beekdal is sinds enige tijd weer in een natuurlijker staat teruggebracht. Het water in het zuidelijk deel wordt opgestuwd en door sloten te dichten kan het water in het heidegebied langer worden vastgehouden. Nadeel van deze vernatting is, dat door het voedselrijke water van de Oude Leij de biodiversiteit afneemt. In het noordelijk deel is de voedselrijke bovenlaag en het zand afgegraven waardoor de biodiversiteit verbeterd is. De sloten om de kwel af te voeren zijn gedicht en een beekmoeras is ontstaan. Door dit alles komen klein blaasjeskruid, loos blaasjeskruid, holpijp en bonte paardenstaart weer terug. Ook tal van vogelsoorten zoals wintertaling, waterral en watersnip, zomertaling en slobend, blauwe kiekendief, grote en kleine zilverreiger foerageren weer in de directe omgeving van de Oude Leij.

Aesvoorde

De naam 'voorde' verwijst altijd naar een doorwaadbare plaats in een beek of riviertje, in dit geval de Oude Leij. Zo herinnert de Aesvoirtsedijk aan zo'n plek. De oudste vermelding van de Aesvoirt stamt uit 1295 en doet vermoeden dat de Oude Leij, toen nog Aa geheten, in eerdere tijden aanzienlijk groter en breder moet zijn geweest.

Poosplaatsen in het Riels Laag

Langs de Aesvoirtsedijk en in het Riels Laag liggen vier groepen zitstenen die gedichten dragen rond de twaalf maanden van het jaar. Deze poosplekken met elk drie arduinen kubussen zijn gegroepeerd per seizoen. Zij maken deel uit van het project 'Poosplaatsen' van beeldend kunstenaar en dichter Pien Storm van Leeuwen, die in de grensstreek ten zuiden van Breda en Tilburg op 27 plekken natuurstenen banken of zitstenen ontwierp met daarin poëzie gegraveerd. De zitstenen met poëzie zijn enig in hun soort. Pien Storm van Leeuwen beoogt met dit project een intensere beleving van het landschap en met de keuze van de plekken wil ze landschappelijke en historische patronen, die een samenhang vertonen, zichtbaar maken. Voor de zitstenen in dit gebied schreven 12 dichters een gedicht voor een van de twaalf maanden van het jaar. onderdeel uitmaken van een groot aantal poosplaatsen in het grensgebied met België. Op deze wandelroute passeren we de arduinen zitelementen, die de winter van de maanden december, januari en februari poëtisch verwoord in korte gedichten van Pien Storm-van Leeuwen, Jace van de Ven en Ben Verschuren.

Leeuwerkeneik

De archieven laten zien dat het gebied Leeuwerkeneik in 1295 aan de Abdij van Tongerlo toebehoort. Zo ligt hier al in 1220 de Achterste Hoef, een versterkte Frankische hoeve, omgeven door een gracht en gebouwd op een terp idyllisch onder de hoge linden. De in archeologie geïnteresseerde Pastoor Willem J.C. Binck heeft bij onderzoek van de ruïnes van de hoef na de oorlog drie tot vier lemen vloeren boven elkaar gevonden. Eigenlijk gaat het om drie woningen. Bij de Achterste Hoeve hoort namelijk een zogenaamd 'laathuis' voor de meesterknecht. De derde woning is van latere datum. De boerderijen onder de hoge lindebomen komen tragisch aan hun einde. Tijdens WOII hebben de Duitsers de Leeuwerkeneik uitgekozen als afwerpgebied van niet gebruikte bommen. Voor Engeland bestemde vliegtuigen, die hun doel om een of andere reden niet kunnen bereiken en naar hun startbasis te Gilze-Rijen terugkeren, krijgen de order vóór de landing zich boven de Leeuwerkeneik van hun bommenlast te bevrijden en deze tot ontploffing te brengen. De aloude Achterste Hoeve wordt vernield en de bewoners van het stille paradijs van de Leeuwerkeneik de families Jan Smits, Adrianus Timmermans en Nico Kilsdonk vinden nog slechts één troosteloze ruïne na de oorlog van het hele complex van de Leeuwerkeneik. Geen steen is er nog van over en de reuzenlindebomen zijn verdwenen.

Landgoed De Hoevens

Dit 190 hectare grote landgoed, maakt deel uit van een uitgestrekt natuurgebied langs de Belgische grens. Landgoed De Hoevens, dat niet toegankelijk is voor publiek, kent een bewogen geschiedenis. In 709 komen de gronden door schenking in het bezit van St. Willibrordus die ze in 736 overdraagt aan de Abdij van Echternach. In 1175 gaat het bezit over naar de Abdij van Tongerlo, die het tot 1798 beheert. Van de vijf hoeven uit die tijd bestaan er nog twee: de Nieuwelandse Hoeve uit 1205 en de nog in vrij oorspronkelijke staat verkerende Grote Hoeve, gebouwd begin 16e eeuw. Na de inlijving van Brabant bij het Franse keizerrijk worden de gronden geconfisqueerd en verkocht aan Graaf Gijsbert Jacob van Hogendorp, die in deze omgeving nog meer gebieden koopt. In 1919 kopen de Tilburgse textielabrikanten Henri en Joseph Blomjous het landgoed aan als jachtgebied. In 1920 bouwt de bekende Tilburgse architect Jan van der Valk een fraaie jachtkamer aan de Grote Hoef. Landgoed De Hoevens onderhoudt een goede samenwerking met Brabants Landschap, waardoor de natuur- en landschapswaarden vergroot zijn en nieuwe natuur is ontwikkeld door omvorming van bouwland tot nieuw bos en de aanleg van nieuwe houtwallen, lanen en kikkerpoelen. Ook de aanleg van een Natuurbegraafplaats maakt hiervan deel uit. Het landgoed is nog steeds eigendom van de

nazaten van de familie Blomjous, die het Landgoed De Hoevens een heel eigen gezicht hebben gegeven aan het oude cultuurlandschap, overeenkomstig de vroegste kaarten uit 1745.

Hoeve Nuweleynde

De oudste boerderij ofwel de Nieuwelandse Hoeve is de oudste boerderij van Alphen. Zij wordt al genoemd in akten uit het jaar 1212, waarin Godfried II op de begrafenis van zijn vader de Hoeve Nuweleynde schenkt aan de Abdij van Tongerlo. Andere geschiedkundige feiten vertellen dat Maarten van Rossum hier op de Nieuwelandse Hoef en andere boerderijen heeft 'huisgehouden'. En in de boeken van de Abdij van Tongerlo zijn allerlei bedragen ingeschreven voor balken en stenen om na de verwoesting door Maarten van Rossum de hoeve te herstellen. Die opknabbeurt vindt omstreeks 1569 plaats en sindsdien is de vorm van de boerderij niet meer gewijzigd.

Landgoed Het Ooievaarsnest

Het Ooievaarsnest heeft een gevarieerd landschap en is 134 hectare groot met een sterke afwisseling van droge zandgronden met dennenbos, lanen met loofbomen en vochtige dalen met weide en moerasbosjes. Het ligt in het stroomgebied van de Oude Leij en is van oorsprong mogelijk een nederzetting van de Abdij van Tongerlo. Het is heidegebied als Graaf Gijsbert Jacob van Hogendorp hier grond koopt van de Domeinen. Rond 1827 wordt er een pachtboerderijtje gesticht en nu staat er nog een langgevelboerderij uit ongeveer 1935. De authentieke met riet bedekte schuur aan de overkant is nog van voor 1840 en is oorspronkelijk gebouwd als schaapskooi. Op deze typisch Brabantse schuur bevindt zich een ooievaarsnest, waaraan het landgoed zijn naam ontleent, die al een aantal jaren 'kunstmatig' wordt bewoond door een bijna levensechte ooievaar. Bijzonder in dit gebied zijn de Moerascipressen, die in een van de drassige weiden staan. Deze van oorsprong Amerikaanse bomen zijn naar schatting zo'n 200 jaar geleden geplant door de familie Van Hogendorp.

Vogelkijkhut 'Tapsmoer'

De naam van deze vogelkijkhut, 'Tapsmoer', is afgeleid van 'moer', wat veen betekent, in eigendom van de 'abt'. De naam heeft alles te maken met de Abdij van Tongerlo, die al vanaf 1175 uitgestrekte landerijen en hoeven in dit gebied in bezit heeft en hier tot in de omgeving van Tilburg gronden tot ontginning brengt. De monniken van deze abdij van de Norbertijnen verzorgen in Alphen en Riel ook de pastorale zorg tot 1830. De vogelkijkhut is, onder auspiciën van Brabants Landschap, gebouwd door leerlingen van de 'bodemgroep' van het ROC Midden-Brabant en biedt een prachtig uitzicht over de uitgestrekte vlakte van het dal van de Oude Leij. De vogels, die je hier kunt bewonderen, wisselen door het jaar heen. In het vroege voorjaar zie je er baltsende kieviten en grutto's, maar bijvoorbeeld ook slobbeend en zomertaling. In de nazomer strijken er allerlei doortrekkers neer, die wel weken in het gebied kunnen blijven hangen: lepelaar, kleine zilverreiger en aalscholver bijvoorbeeld.

De Regte Heide

Deze onafzienbare heidevlakte is 250 hectare. Het gebied is gelegen op een ongeveer 1 km brede dekzandrug, die de waterscheiding vormt tussen de Oude Leij in het westen en de Poppelsche Leij in het oosten. Hij ontleent zijn naam aan 'Heide van het recht', waar in vroegere jaren terechtstellingen hebben plaatsgevonden door middel van de galg. De Regte Heide is in bezit van Brabants Landschap, maar in het verleden is het natuurgebied in bezit geweest van Alphen, Riel en Goirle, die het aan Tilburg verkocht hebben als militair oefenterrein. Door de militaire voertuigen wordt de hei op tal van plaatsen verpletterd, oude loopgraven doorploegen het gebied, vliegdennen en de verspreid voorkomende eiken- en berkenbegroeiing hebben het zwaar te verduren en er wordt illegaal rommel gedumpt. Uit een oogpunt van natuurbescherming niets goeds! Dit is pas mogelijk geworden sinds de heide en de verspreid liggende landbouwenclaves in eigendom komen van Brabants Landschap en er werk kan worden gemaakt van natuurontwikkeling, Zo zijn nu in de loop der jaren spectaculaire natuurherstelplannen uitgevoerd en is de heide weer in oude glorie hersteld.

Grafheuvels - De Regte Heide

Op de brede dekzandrug van de Regte Heide vinden we zestal grafheuvels uit de Vroege en Midden Bronstijd (circa 1700 tot 1000 vóór Christus), die in een naar het westen gekeerde boog liggen aan de rand van het heidegebied. Alles wijst op een nederzetting met hutten en akkertjes uit die tijd. Het duurde tot 1935 als archeologen voor de eerste keer de grafheuvels opgraven. Het zijn Dr. W.J.A. Willems en Johan Willems, die bij de opgravingen tot de ontdekking komen dat het om Keltische grafheuvels gaat, waarvan er een met een voor Europa unieke ringwal is omgeven met vóórliggende, droge sloot. Ze brengen grafgiften aan het licht als strijdbijlen, polsbeschermers, stenen dolken, knopen en kralen. De heuvels worden naar hun aller vroegste toestand gerestaureerd, wat ze aanzienlijk hoger maakt. Later raken ze overwoekert om dan in 1980 opnieuw te worden hersteld: struiken worden verwijderd, de heuvels opnieuw gemodelleerd en rond vijf van hen wordt een nieuwe palenkrans aangebracht. Aan verkleuringen in de bodem valt af te leiden dat de palen er ook oorspronkelijk gestaan hebben. Op twee plekken aan de route geven infopalen informatie over deze cultplek.

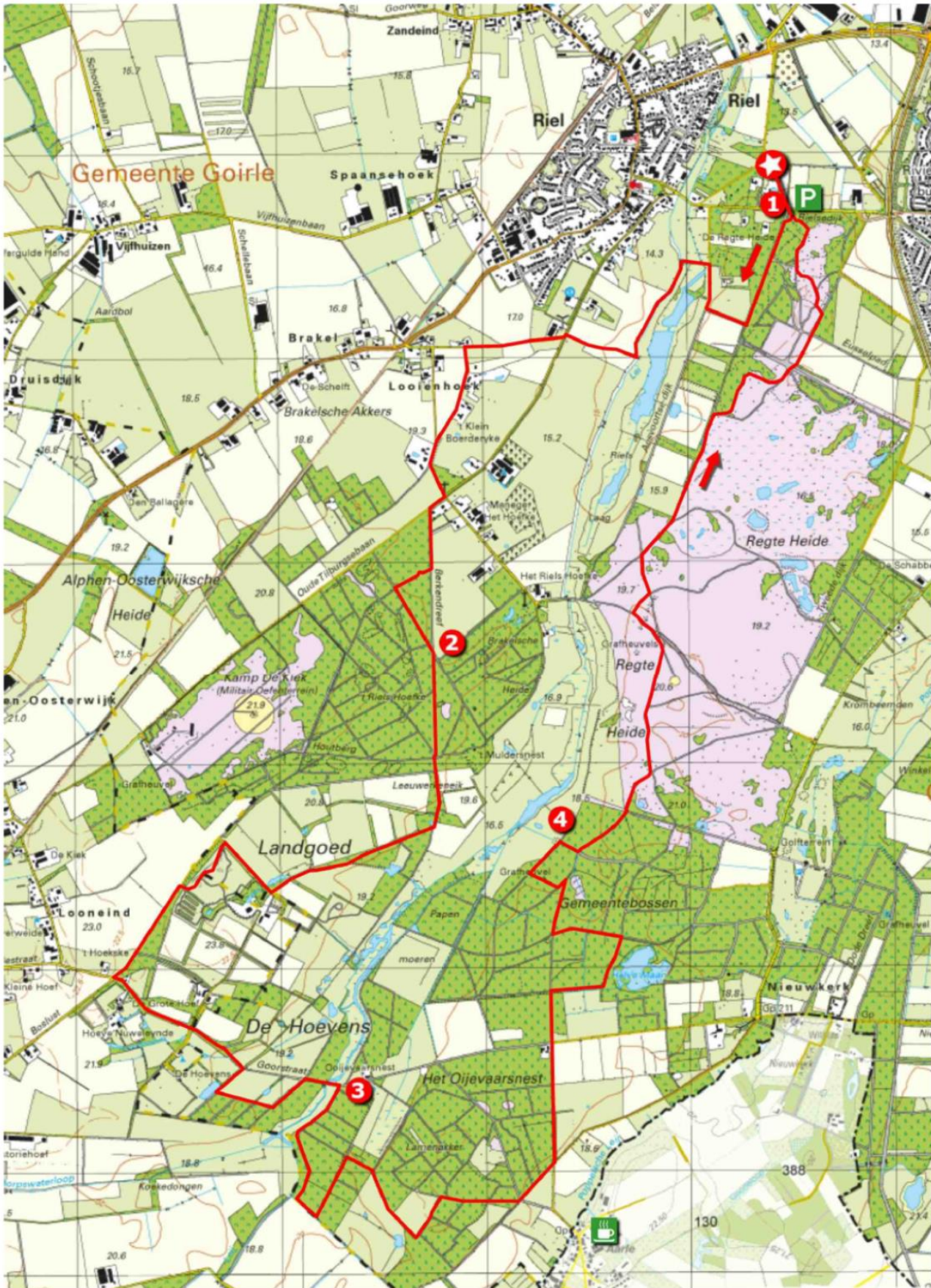

Op pad in het beekdal van de Oude Leij, 18 km

WandelZoekpagina

Aangemaakt voor: Charles Aerssens

Copyright Topografische Dienst Kadaster, Emmen

Op pad in het beekdal van de Oude Leij, 18 km